

Zdraví našich králíků – nová hrozba????!

Více než dvacet let je trvalou hrozbou v našich chovech králíků tzv. mor králíků - odborně virové hemoragické onemocnění, rabbit hemorrhagic diseases - RHD. Vzhledem k účinné vakcinaci nepředstavuje toto onemocnění v dobře vedených chovech králíků výraznější problém. Přesto je nutné počítat, že u nevakcinovaných králíků je jistota výrazných ztrát za dnes již všeobecně známých příznaků:

- téměř 100% úhyn nevakcinovaných králíků ve věku nad 2 měsíce,
- náhlý úhyn bez viditelných předcházejících příznaků, někdy u uhynulých králíků stopa krvavé pěny v nose,
- krvavý zánět plic, odumření (nekróza) jaterních buněk, krváceniny v dalších vnitřních orgánech,
- rezistence králíkat zpravidla nejméně do 6 týdnů věku.

Nově je však v západní Evropě (nejprve ve Francii 2010) *zjišťována* nová forma tohoto onemocnění i u vakcinovaných králíků. Zde byl identifikován původce jako pozměněný, mutovaný virus (calicivirus, lagovirus) **RHDV2**.

Zaznamenán byl postupně i v dalších zemích za těchto hlavních příznaků:

- hromadné náhlé úhyny mláďat i pod 30 dní věku,
- u dospělých králíků nižší ztráty – průměrně asi 20%, i u očkovaných králíků, u nichž se zřejmě nevyvinula dostatečná imunita,
- delší průběh onemocnění se zřetelnějšími klinickými příznaky postižení plic, jater, ledvin, tzn. nechutenství, ztížené dýchání,
- po urgentní vakcinaci běžnou vakcínou byli králíci chráněni, pouze nástup imunity byl pozvolnější asi o týden (cca do 15 dnů).

V sousedních zemích, kde již bylo *toto onemocnění* oficiálně zaznamenáno, se již pracuje na vývoji nových vakcín (ve Francii je již registrována).

Situace v ČR

Výskyt u nás dosud nebyl popsán a ani od chovatelů nejsou podstatné informace nebo zkušenosti s touto novou formou onemocnění moru králíků.

K získání přehledu o výskytu potřebujeme aktuální informace z postižených chovů. Pak může být odebrán vzorek biologického materiálu z postižených králíků - zejména z mláďat (kolem měsíce věku), potvrzena diagnóza, identifikován typ viru a zahájena práce na vývoji nové vakcíny (optimálně bivalentní proti oběma typům viru RHDV a RHDV2). V případě

rozsáhlejších problémů v populaci králíků by mohla být vyrobena i autovakcína k urgentní ochraně chovů, která by mohla být k dispozici během několika týdnů.

Nejpodstatnější budou aktuální informace – proto prosím o sdělení podezření a prvotní konzultaci na e-mail (mimartinec@seznam.cz) nebo mobilní telefon 603 538481.

DOPORUČENÍ - CO PŘÁVĚ TEĎ???

- u všech chovných králíků zajistit solidní, co nejlepší imunitu (nevytvoří se u králíků postižených jiným chronickým onemocněním např. rýmou, pasterelózou, kokcidiózou),
- revakcinovat mláďata - v 1. roce života 2x očkovat, v případě bezprostředního ohrožení očkovat králíčata co nejdříve v souladu s doporučením výrobce vakcíny (nejčastěji od 6 týdnů věku),
- samice před chovnou sezonou raději opakovaně revakcinovat – králíčata pak mají mateřské protilátky a jsou odolnější i proti novému typu viru,
- výstavní a chovní králíci na podzimních výstavách by měli mít očkování úplně všichni raději dvakrát během předcházejících šesti měsíců,
- omezit kontakty králíků mimo chov v období reprodukce a odchovu králíčat, přenos viru moru je nejčastěji prostřednictvím prachu – zajistit opatření proti prašnosti v chovu a okolí.

I přes aktuální hrozbu můžeme doufat, že tento nový virus, při dodržení zmíněných doporučení, naše chovy podstatně nepostihne. Jistě to přinese zvýšené náklady na vakcinaci, pro chovy výstavních králíků to je však nezbytností, která se musí vyplatit.

MVDr. Miloslav MARTINEC, Ph.D.